

SLOVENSKI NAROD

iznaja vsak dan popoldne, izveza nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni lasek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Račun pri poštnem šekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Francija in Belgija na isti liniji

Razgovori obeh zunanjih ministrov so razpršili vse dvome v nenotnost med Francijo in Belgijo

Bruselj, 28. marca. r. Razgovori, ki so se včeraj ves dan vršili med francoskim in belgijskim zunanjim ministrom, so dovedli do popolnega soglasja v stališču francoske in belgijske vlade glede zopetne oborožitve Nemčije in oboroževalnega tekmovanja veseli. Francija in Belgija bosta na razorožitveni konferenci prav tako kakor sedaj pri diplomatskih pogajanjih, zastopali enotno stališče.

Pariz, 28. marca. AA. Havas poroča: Listi kažejo veliko zadoščenje nad Barthoujevim potovanjem v Bruselj in naglašajo, da je to potovanje najboljši demanti tendenci glasov, ki so vstali po Brocquevil-

lovem govoru v senatu. To potovanje je eklatanten dokaz, da je francosko-belgijsko prijateljstvo ostalo nedotaknjeno.

»Le Matin« piše: Potrebno je naglasiti enotnost stališč obeh držav zastran velikih sodobnih problemov, to je zastran nevarnosti, ki jo predstavlja za mir novo oboroževanje Nemčije in fiasko splošne razorožitvene konvencije ki ne bi dala vseh poroštev za varnost ravno tistim državam, ki so od vojne največ trpele. V tej točki sta se Francija in Belgija vnovič našli skupaj.

»Le Journal« pravi: Barthou se je prav tako toplo počutil v kabinetu pri svojem belgijskemu tovarišu Hymansu kakor v ka-

binetu Nj. Vel. kralja Leopolda III.: v atmosferi prijateljstva, spominov in toploti. To mora razveseliti vsjo Francijo. Prostočasnost bruseljskih razgovorov sme služiti za zgled. Absolutno je v našem interesu, da govorimo jasno in nedvoumno.

»Figaro« ugotavlja: Bojazn, ki je utegnila nastati po nedavnem govoru Brocquevilla, se je pokazala prazna. Obe državi se popolnoma strinjata o stališču, ki ga morata zavzeti pri bodočih razgovorih: da je treba nastopiti zoper novo oborožbo Nemčije, in da se sklene dogovor o omejitvi oboroževanja le tedaj, če se okrepi mednarodna varnost.

Tajno oboroževanje francoskih ekstremistov

Izsleditev tajnih zalog orožja in municije — Zahteve po razpustu vseh bojnih organizacij

Pariz, 28. marca. AA. »Ere Nouvelle« zahteva v svojem današnjem uvodniku, da francoska vlada popolnoma razpusti neke borbene politične organizacije, ne glede na to, ali so te organizacije levičarske, desničarske, fašistične ali revolucionarne. Prenašati dalje te organizacije, pravi list, bi pomenilo ubijati avtoriteto države v očeh naroda. List zaključuje svoj poziv: Upamo, da g. Albert Sarraut, ki se zaveda svoje odgovornosti, kot član vlade in ki ga podpirajo vsi pravi republikanci, ne bo dovolil, da bi se še dalje rušil ugled države.

Pariz, 28. marca. Ker so se v zadnjem času pojavili glasovi, da se ekstremne levičarske in desničarske politične skupine različno oborožujejo in da pripravljajo

meščansko vojno, je odbor, ki preiskuje dogodke o priliki zadnjih velikih demonstracij v Parizu, pozval vlado, naj uvede najstrožjo preiskavo. V teku včerajšnjega dne so oblasti res izvršile celo vrsto hišnih preiskav in našle večje zaloge orožja. Tako so v garaži nekega Dancarta zaplenili mnogo strojnih pušk, revolverjev, bomb in 20.000 nabojev. Tudi pri nekem starinarju so zaplenili večje količine orožja in municije. Oba sta bila aretirana, vendar pa izjavljata, da nista imela nobene zveze s politiko, marveč da sta samo zbirala orožje, da bi ga o prvi priliki z dobrih prodala. Preiskava se nadaljuje.

Reprezentančna zbornica proti Rooseveltu

Z ogromno večino proti volji Roosevelta sprejet zakon — Nove vojne ladje — Privilegij trgovske mornarice

Washington, 28. marca. AA. Reprezentančna zbornica je šla preko veta predsednika Roosevelta zoper zakonski načrt o povečanju podpor bivšim bojevnikom, ter je ponovno sprejela ta zakonski načrt, in sicer s potrebno dvotretjinsko večino. Rezultat glasovanja je bil 310 glasov za in 72 glasov proti. To je največja večina, ki se je kdaj pokazala zoper vlado, odkar je na oblasti predsednik Roosevelt. Za zakonski načrt so glasovali tudi mnogi demokrati poslanci. Preden dobi ta zakonski načrt obvezno moč, ga mora ponovno sprejeti še senat. Senat bo o njem glasoval jutri, kakšno je njegovo razpoloženje, se pa še ne ve.

Washington, 28. marca. AA. v spomenici, ki jo je predsednik Roosevelt poslal kongresu in v kateri pravi, da bo postavil svoj veto zakonskemu načrtu o zvišanju podpor bivšim bojevnikom, se med drugim naglašajo, da je kongres sicer izglasoval te naknadne izdatke, ki dosežajo vsoto 228 milijonov dolarjev, ni pa obenem izglasoval ustrezajoče vsote, ki naj bi se zbrala z naknadnimi davčnimi dokladi.

Washington, 28. marca. r. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon, s katerim

določa, da so nadaljuje gradnja vojnih ladij do maksimalnega obsega, ki ga dovoljuje londonska pomorska pogodba. V posebnih spremeni spomenici k temu zakonu poudarja Roosevelt, da se nadeja, da bo prihodnja pomorska konferenca, ki bo leta 1935 razširila omejitve v pogledu pomorskega oboroževanja in preprečila pomorsko oboroževalno tekmo. Amerika se je odločila za gradnjo novih ladij zaradi tega, da zamenja zastarele edince svoje vojne mornarice ter da omogoči zaposlitev industrije v sedanji krizi.

Še večjo pozornost kakor ta odlok je zbudil drugi Rooseveltov ukrep, ki bo občno zadel inozemsko plovbo. Ta zakon namreč določa, da se sme blago, ki se izdeluje s podporo države ali ki uživa pri izvozu kako ugodnost, izvažati izključno le na parniških ameriške trgovske mornarice. V javnosti se je o tem že dolgo razpravljalo in pričakovalo, da bo dobila ameriška mornarica nekaj monopol, vendar pa nihče ni pričakoval, da bo šel Roosevelt tako daleč in določa izločil tudi ladje. Ta odlok bo posebno hudo prizadel angleško mornarico, ki že itak preživlja hudo krizo.

Mednarodni problem brezposelnosti

Akcija urada za delo za izvajanje velikih javnih del — Poziv vsem državam

Zeneva, 28. marca. r. Mednarodni urad za delo je poslal vladam vseh članic Društva narodov besedilo sklepa svojega upravnega sveta o vprašanju javnih del za pobijanje brezposelnosti. V svojem sklepu poudarja upravni svet mednarodnega urada za delo, da trpi delavstvo vsega sveta čim dalje hujše zaradi trajne brezposelnosti. Upravni svet opozarja, da so se po sklepu mednarodne konference za delo, ki je bil poslan svetovni gospodarski konferenci v Londonu, vršila pogajanja o sredstvih proti brezposelnosti, pri čemer se je poudarjala zlasti važnost javnih del. Upravni svet mednarodnega urada za delo poziva vlade vseh držav, naj čimprej izvedejo javna dela, ki bi bila primerna oživitvi gospodarstva ter zmanjšati število brezposelnih. Mednarodni urad za delo izraža tudi željo, naj bi se osnoval poseben odbor svetovne gospodarske konference, ki bi se mu poverilo proučevanje

problema javnih del in drugih ukrepov, s katerimi bi se mogla zmanjšati brezposelnost. Ta odbor naj bi se čimprej imenoval in sestel, da bi mogel pričeti pogajanja na podlagi sklepov londonske konference. V svojem pozivu opozarja mednarodni urad za delo, da je pravkar pripravil poročilo o javnih delih, ki so bila že izvedena v raznih državah ali vsaj izdelani načrti. To poročilo, ki bo predloženo mednarodni konferenci za delo, bo poslano vsem vladam.

Atentatorji obsojeni na smrt

Beograd, 28. marca. r. Pred državnim sodiščem za zaščito države je bila danes objavljena sodba v procesu zoper Petra Oreba in tovariše, ki so kot odposlanci Pavelića in njegove družbe hoteli izvršiti v Zagrebu atentat na Nj. V. kralja. Po večdnevni razpravi, ki je pokazala, kako se v nekaterih sosednjih državah podpirajo in organizirajo z vednostjo državnih oblasti take zločinske akcije, je sodišče na podlagi priznanja obtožencev in doprinese njihov dokazov spoznalo vse tri obtožence krivim po obtožbi in je obsodilo Petra Oreba, Milana Begovića in Franca Podgorelca na smrt na vešilih.

Reforma praškega parlamenta?

Praga, 28. marca. r. V »Narodnih Listih« obravnava narodni poslanec in poslevoški podpredsednik narodne demokratske stranke Ježek vprašanje reforme parlamenta in predlaga, naj bi se senat v sedanji obliki ukinil in na njegovo mesto uvedel gospodarski senat, v katerem bi bili zastopani vsi glavni stanov, kmetje, delavci, trgovci, obrtniki, industrijci, svobodni poklici, znanost, inteligenca, zasebni in državni nameščenci. Tudi poslanska zbornica naj bi se primerno reformirala. Predvsem smatra za nujno potrebno, da se zmanjšajo volilna okrožja, da bi se na ta način omogočil tesnejši stik med volilci in poslanci.

Razdejanje v Hakodatu

London, 28. marca. AA. Iz Tokija poročajo: Skupno število trupel, ki so jih v Hakodatu doslej spravili izpod ruševin, je doseglo že skoraj 2000. Med njimi so jih 1878 že identificirali in pokopali. Škodo čenijo na 158 milijonov jenov.

Mušanov potuje v Pariz

Sofija, 28. marca. AA. »Zarya« poroča, da bosta predsednik vlade g. Mušanov in finančni minister g. Stefanov po veliki noči odpotovala v Pariz in London, kjer bosta imela razgovore z zastopniki lastnikov obveznic bolgarskih državnih posojil, o načinu ureditve odplačil bolgarskih predvojnih in povojnih državnih posojil. List dalje pravi, da se bo predsednik vlade Mušanov pri tej priliki sestel s francoskimi in angleškimi državniki, ter jim pojasnil zadržanje Bolgarije po posebnih evropskih problemih, obenem se bo pa tudi sam informiral o mednarodnem političnem položaju.

Nemška opera

Berlin, 28. marca. AA. Nemška vlada je sklenila počenši s prihodnje gledališko sezono vzeti v svojo režijo desedano charlotenburško mestno opero. Ta državna ustanova bo dobila uradni naziv »Nemška opera«. Vlada namerava iz nje ustvariti no izmed glavnih reprezentativnih nemških oper.

Nemška finančna stiska

Washington, 28. marca. g. Nemški poslanik v Washingtonu dr. Luther se že več dni pogaja z državnim tainikom Hullom zaradi odgoditve 31. marca zapadlega obroka dolga v višini 50 milijonov dolarjev. Dr. Luther je sporočil državnemu departementu, da Nemčija dne 31. marca ne bo mogla plačati popolnega zneska, obenem pa je namignila, da bi bila njegova vlada pripravljena naložiti kakor v decembru majhen delni znesek v Nemčiji na zaprt račun v korist Amerike. Doslej ameriška vlada ni pristala na ta predlog. V krogi ameriškega zakladnega urada poudarjajo, da je Nemčija zaradi naložitve decembarskega obroka na zaprt račun po ameriškem naziranju že v decembru zapostala v tehnično oziru s plačilom svojih dolgov.

Tihotapstvo carini podvrženega blaga

Velik kovčeg uvoženega krzna so hoteli spraviti brez carine v Ljubljano in zato se morajo zagovarjati pred sodiščem

Ljubljana, 28. marca.

Pred malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. Adolf Hudnik, se je davi ob 10.30 pričela razprava proti dve ma carinskima uradnikoma in znani trgovki Ivanka Smalčevi zaradi vtihotapljenja carini podvrženega blaga. Za razpravo je vladalo zlasti v trgovskih in carinskih krogih veliko zanimanja. Predno se je razprava pričela, je 5 kazencev prineslo v razpravno dvorano ogromen siv kovčeg in več papirnatih kartonov kot korpora delikti.

Obtoženi so Dušan Špadijer, rojen 1901 na Cetinju, oženjen, carinski uradnik v Ljubljani, Nikola Padjen, rojen 1895 v Ledenici, carinski uradnik v Ljubljani in trgovka Ivanka Smalčeva, rojena 1895 v Mirni pri Novem mestu.

Iz obtožnice

Obtožnica navaja, da sta carinska uradnika Padjen in Špadijer lani 30. novembra v Ljubljani prepuštila 97 kg težak kovčeg uvoženega krzna, ki je bil oddan dan poprej na brzovlak kot prtljaga, označen kot carine prosto blago, da je pasiral carinarico, ne da bi ga ocarinila. Padjen je napravil lažno prtljajnico oziroma vozovnico ter je plačal vozovno. Špadijer je pa kot dežurni carinik na odseku glavne carinarice potniške prtljage opustil pregled vsebine kovčega in dopustil Padjenu, da je kovčeg odjedal zabeležen kot »stara blaga« z oznako »Pejanovič iz Belgije«. Smalčeva je obtožena da je nagovorila v to Padjena, ki je hotel spraviti kovčeg s krznom mimo dohodarstvenega urada, je tudi obtožen da je ponudil dvema dohodarstvenima uradnikoma nekaj denarja, da bi kovčega ne zaplenila.

V razlogih navaja obtožnica, da so organi dohodarstvenega urada že dalje časa opazovali, da se z glavnega kolodvora prevažajo kovčgi, ki so dospeli kot prtljajno blago v mestno območje k raznim trgovcem, ne da bi pasirali trošarinski linjski urad na glavnem kolodvoru, ampak so bili odpremljeni skozi vestibul. Krivda je bila na carinskem oboju in so na dohodarstvenem uradu sumili, da morajo biti nekateri cariniki v zvezi s trgovci, katerim enostavno carini podvrženega blaga niso ocarinili in so tudi pomagali odpremiti blago s kolodvora v trgovine.

To so delali pod pretezo, da je blago osebna last carinikov. Te manipulacije so se godile običajno zgodaj jutraj med 5. in 6. ali zvečer med 20. in 21., ko so prihajali vlaki. Cariniki so zjutraj računali z nečujnostjo zvečer pa zaradi obilice potnikov s prepozornostjo dohodarstvenega oboja. Tako je bilo lani opaženih več takih primerov ko so cariniki odpremili eno ali tudi več večjih ali manjših košar v mesto k raznim trgovcem. Kovčeg s krznom, ki je bil namenjen trgovini Smale, je postal usodepoln. Padjen ga je najprej hotel z avtomobilom odpremiti v mesto, ker je bil pa prevelik, je naročil postrežke. Z vozom je čakal pri stranskem vходу na glavnem kolodvoru, kjer je tehnika. Ko sta dva železniška uslužbenca nalagala kovčeg na postrežkov voziček, se je pojavil trošarinski uradnik Virant in zahteval, da ga prepeljejo na trošarinski urad v svrhu pregleda.

Padjen se je temu protivil in hitel pojasnjevati, da je kovčeg že ocarinjen in da je v njem stara obleka. Virant pa tega ni verjel in mu je naročil, naj s kovčegom toliko časa počaka, da bo odpravil potnike. Ko se je Virant vrnil, je Padjen z vozom vred izginil. Virant in še drugi uradnik trošarinskega urada Novak sta sedla na kolese in zasledovala Padjena. Dohitela sta ga blizu hotela Strukelj. Virant je zahteval od Padjena, da se takoj vrne s kovčegom na trošarinski urad. Padjen se je izgovarjal, da nima ključev in da kovčega ne more odpreti in je Viranta dolgo vodil po mestnih ulicah. Ker pa Virant ni hotel odnehati, se je Padjen končno udal in je v Beethovnovi ulici kovčeg odprl. Namestu stare obleke je Virant zagledal samo krzno, na dnu kovčega pa je bil karton z lisičjimi kožami za ovratnik. Padjen, ki se je seveda bal posledice je Viranta prosil, naj blaga ne odvede na urad, češ, da mu raje plača 100.000 Din, kot da bi zadeva prišla na dan. Uradnik trošarinskega urada pa se ni dal pregovoriti in je zahteval, da se kovčeg takoj odpremi na urad, na račun trošarine in kazni pa je zahteval 1000 Din. Padjen mu je izročil ves denar, kar ga je imel pri sebi v znesku 500 Din, in se je obvezal, da bo plačal naslednji dan na trošarinskem uradu. Virant se je s tem zadovoljil. Padjen pa je nato odpeljal kovčeg v palačo Dunav, kjer stanuje trgovka Smalčeva, odtod pa na

Marijin trg v trgovino. Drugi dan so organi dohodarstvenega urada zaplenili v vezi Smalčeve hiše poleg trgovine še izpraznjeni kovčeg in tudi del krzna, ki so ga našli v trgovini.

Zasiševanje obtožencev

Po preditjanju obtožnice, je bil najprej zaslišan prvooženi Špadijer, ki je oče treh malih otrok. Pravi, da se ne čuti krivega. S kovčegom, ki je bil v dvorani, ni imel nikdar opravka. Oni, ki ga je zaslišal in pregledal, je bil večji.

— Kako ste izvršili pregled?

— Kovčeg smo odprli v prisotnosti železniškega uradnika Zakovška in Padjena. V njem je bila prtljaga. Na vrhu je bilo nekaj črnega krzna, spodaj pa sportne obleke, perilo, knjižice in čevlji. Po pregledu je izdal dovoljenje, da smelo kovčeg odpreljati. Poimni list se je glasil na ime Pejanovič. Bilo je to prvič, da je prišel Padjen k njemu posredovat, da bi se pregled hitreje izvršil. Špadijer trdi, da Smalčeve sploh ne pozna in da jo je prvič videl na sodišču.

Nikola Padjen, oče dveh otrok, prav tako zanika, da bi bil kriv. Dan pred inkriminiranim dejanjem, ki je v kavarani v neobtožniku prisedel k nekemu neznancu. Ko se je predstavil za carinskega uradnika, ga je neznanec prosil, da bi posredoval, da bi lahko takoj dvignil svojo prtljago, kar mu je obljubil. Dotični kovčeg je bil precej večji in skoraj nov, dočim je ta že močno obrabljen in manjši. Vseboval je perilo, obleke, knjižice in čevlje. Prišelja sta ga Padjen in železniški uradnik Zakovšek. Le-ta najbrž ni videl, ko so kovčeg zapirali, ker mu je neki železničar baš med pregledovanjem prinesel kopico spisov.

Zasiševanje Padjena je trajalo dobro uro. Obtoženec je dosledno vztrajal pri tem, da je bil dogovorjen z nekim Pejanovičem ali Dejanovičem, da se sestaneta pred palačo Dunav oziroma tam na vogalu in da je bila v kovčegu sama roba, ki je ni bilo treba ocariniti. Odkločno je tudi zanikal, da bi on ponujal dohodarstvenemu uradniku podkupnino, češ, da naj mu ne uniči eksistence in rodbine in je celo mnenja, da je uradnik zato založil 500 Din, ker je računal, da bo dobil za nagrado 50.000 Din.

Potem je prišla na vrsto trgovka Ivanka Smalčeva. Na predsednikovo vprašanje, ali se čuti krivo, je odločno in še razmeroma dovolj slšno izjavila, da se ne čuti popolnoma nič krivo in da ni imela s to zadevo prav nič opraviti. Nato ji je odpovedal glas — Smalčeva namreč boleva v vratu — in na predsednikovo vprašanje je odgovarjala samo šepetajoče, tako, da je ni razen senata nihče slišal in je celo njen zagovornik dr. Vavpetič moral pristopiti bliže. Razprava se opoldne nadaljuje.

Po ruskem receptu

Ljubljana, 28. marca. Pred velikim senatom pod predsedstvom s. o. s. dr. Adolfa Hudnika se je moral davi zagovarjati 42-letni rudar in kočar v Jastrobjlah Franc Savjovic, ki mu je obtožnica očitala, da je proti večim osebam izrekel besede, ki so kaznive po členu 1. zakona o zaščiti države. Obtožnica mu očita, da si je lani v februarju v Spitaliču prav pošteno privoščil gospodo, češ, da je treba urediti naše razmere po ruskem receptu, potem bo pa vse dobro.

Obtoženi, ki je bil štiri leta v ruskem ujetništvu, se je zagovarjal, da je pri volitvah agitiral za državno stranko. Odločno zanika, da bi izrekel inkriminirane besede in trdi, da ga je župnik, ki je bil za opozicijsko listino, iz maščevalnosti ovadil. Zaslišane so bile tri priče, ki so slišale obtoženceve besede, vendar jih niso vzele resno in tudi niso vedele, da so kaznive, sicer bi ga takoj ovadile. Na njegove besede ne dajo nič, ker obtoženec ni pri zdravi pameti in večkrat govori neumnosti. Sodišče je Savjovica obsodilo na 2 meseca strogega zapor.

Pogreb nizozemske kraljice

Haag, 28. marca. AA. Včeraj je bil svečan pogreb kraljice matere Eme. Smtne ostanke pokojnice so pokopali v mavzoleju v Delftu, kjer počivajo vsi člani oranjske dinastije, počenši z Viljemom Mollechiem.

Nesreča naše ladje

Solin, 28. marca. AA. Dopoldne se je potopila v Brackem kanalu z vsem tovorom ladja »Dravac«. Posadko so rešili.

Vselej, kadar si čistiš zobe, pomaga

ZOPER ZOBNI KAMEN

SARGOV KALODONT

